

Štev. 8. Leto 6.
Izhaja dvakrat na mesec.
Naročnina četrletno 12 dinarjev.

Uredništvo in upravnništvo:
Ljubljana, Miklošičeva c. (palača Delav.
zbornice), kamor naj se tudi pošiljajo rokopisi.

Svoje pravice bodo uveljavili železničarji le z združeno močjo. Zavedajte se tega, trpini in organizirajte se vsi v USŽ.

61 let koalicijske svobode.

Dne 7. aprila 1870 je stopil v veljavo v bivši Avstriji zakon, ki je dovolil delavstvu pravico snovanja strokovnih organizacij in združevanja sploh. S koalicijskim zakonom, ki je določil delavstvu pravico na združevanje v svrhu zboljšanja delavnih pogojev, je bila narejena podlaga vsemu strokovnemu delu. Šele ta zakon je omogočil, da je moglo delavstvo izražati svojo skupno voljo, ustvarjati javne organizacije in doseči dogovore o delavnih pogojih ter kolektivne pogodbe sploh. Decembra leta 1869 je delavstvo na Dunaju priredilo velike cestne demonstracije in poslalo deputacijo k ministrskemu predsedniku s svojimi zahtevami, kar je imelo za posledico odobritev koalicijskega zakona. Z dolgoletnimi zapornimi kaznimi so morali plačati tedaj posamezni vodilni sodrug zločin, da so zahtevali koalicijsko svobodo, katero je delavstvo v več drugih državah že davno uživalo.

Takoj po uveljavitvi tega zakona se je ustanovila cela vrsta strokovnih organizacij, ki pa tedajni vladi niso bile ljube ter je večino teh organizacij v najkrajšem času razpustila, voditelje pa izgnala iz Dunaja.

Nad 60 let je torej poteklo, odkar zaznamujemo organizacije in delavstvo na teritoriji bivše Avstrije enega največjih uspehov — pravico do združevanja in organiziranega zastopanja svojih interesov. V vsej tej dolgi dobi pa so morale organizacije bojevati težke boje za ohranitev te pravice, ker delodajalci niso zamudili nobene prilike, da ne bi vplivali na razna ministrstva, da se ta zakon poslabša, ako ga ni mogoče popolnoma odpraviti. Boj za koalicijsko svobodo tudi danes še ni dobojevan in stopa zopet danes v raznih državah po celem svetu v ospredje, ker se trudijo delodajalski krogi, da koalicijsko svobodo čim najbolj omeje, zavedajoč se, če to dosežejo, da so dosegli največji uspeh in vzeli delavstvu najmočnejše orožje. Na drugi strani pa tudi delavstvo celega sveta odločno brani svoje pozicije in zahteva povsod zboljšanje delavske zaščitne zakonodaje in priznanje delavskih organizacij ter priznanje pravice stavke za obrambo delavskih pravic.

Če pogledamo nekoliko v zgodovino delavskih bojev za koalicijsko pravico, lahko ugotovimo, kako se je ta zakon večkrat enostransko in proti delavskemu razredu tolmačil, nikdar pa se ni tolmačil proti delodajalcem. Kolikokrat so celo sodišča nastopila v raznih stvarkah ter so obtožila in obsodila delavstvo radi prekoračenja koalicijskega zakona, koliko organizacij je bilo razpuščenih, koliko shodov prepovedanih z označbo, da so državi nevarni. Kolikokrat so delodajalci zahtevali in tudi uspeli, da se je delavstvu prepovedalo v stvarkah postaviti stavkovne straže, da se je delavstvu prepovedalo sklicati shode, na katerih naj bi se sklepalo o prekinitvi dela, pasivi ali stavki.

Nešteto je bilo bojev za pravico in pravičnost. Navajamo le, koliko organizacij ni bilo dovoljenih, ker so hotele razširiti svoj delokrog na celo državo, ker so zbirale statistike o delavnih razmerah, položaju delodajalcev na trgu, ker so se hotele zavzeti za vajence, ker so organizirale strokovna predavanja. Koliko organizacij ni bilo dovoljenih, ker so si stavile kot cilj: Zbolj-

Kvišku k solncu.

šanje delavnih pogojev ali zboljšanje gnotnega in kulturnega položaja članstva ali sklepanje delavnih pogodb.

Če pogledamo par desetletij nazaj, ugotovimo nešteto število zaupnikov, ki so bili postavljeni na cesto radi dela v organizacijah, vpisani v črne liste podjetnikov, da niso dobili nikjer dela. Ugotovimo lahko dosti zaupnikov, ki so bili obsojeni na daljše zaporne kazni, ker so pozivali delavstvo v organizacijo. Ugotovimo lahko nešteto dokazov, ko so podjetniki zahtevali od vlad popolnoma resno, da naj se organizacijam prepove izplačevanje stavkovnih podpor, prepove izplačevanje rednih in brezposelnih podpor.

Kdor pogleda v zapisnike kongresov strokovnih organizacij leto za leto nazaj, vidi v vseh zapisnikih konstatacije in proteste radi kršenja koalicijske svobode in preganjanja organizacij. Ko vse to ni pomagalo ter se je delavstvo vedno čvrsteje oklepalo svojih strokovnih organizacij, so podjetniki posegli po poslednjem orodju in začeli ustvarjati svoje lastne — žolte organizacije, da bi delavstvo razcepili.

Tak je bil položaj delavstva do in med svetovno vojno v vprašanju koalicijske svobode. Po vojni je prva leta v večini držav omejevanje delavskih pravic do združevanja

nja sicer nekoliko popustilo, vendar nikdar ni popolnoma prenehalo. Čim bolj so se grozote svetovne vojne odmikale v preteklost, tem bolj so začeli nasprotniki delavskih organizacij dvigati glavo in zahtevati omejitev delavskih pravic. Delodajalci so začeli tako v posameznih državah kakor internacionalno vedno bolj intenzivno akcijo, da se delokrog delavskih organizacij čim bolj omeji. Ravno ob 60-letnici so predlagali n. pr. v Avstriji poseben zakon, ki je bil naperjen proti organizacijam, v Angliji so hoteli izločiti veliko število nameščencev iz območja organizacij, tudi delodajalci pri nas so zahtevali čim večje omejitve v zakonu o zaščiti delavcev.

Na delavstvu je, da bo poskus delodajalcev, ki traja že 60 let in ki hočejo uničiti najvažnejšo obrambno postojanko delavstva, ostal le poizkus tudi v bodoče. Uspehi delavstva v tem obrambnem boju za koalicijsko svobodo nam dokazujejo, da se nasprotnikom delavstva ne more in ne sme posrečiti, da bi delavskemu razredu odvzeli ono, kar so delavci skozi 60 let s polnim prepričanjem in požrtvovalnostjo tako junaško branili. Na delavstvu je, da čim bolj strne svoje vrste, da postane sleherni delavec član svoje strokovne organizacije, da se v tej organizaciji bori za zboljšanje delavskega položaja.

Izvilleček iz predpisov novega pokojninskega fonda za nastavljeno osebo.

Kakor smo že objavili, je bil s 1. aprilom 1931 uzakonjen novi zakon o uradnikih, ki velja, kolikor se tiče uradniškega pokojninskega fonda, tudi za železničarje. Glavne določbe so:

§ 133. Za rodbinske pokojnine civilnih uradnikov in ostalih državnih uslužbenecv se ustanavlja »Uradniški pokojninski fond«.

Uradniški Pokojninski fond kot samostalna pravna oseba se ne sme uporabljati za nič drugega nego za ono, za kar je z zakonom določeno. Fond upravlja državna hipotekarna banka pod posebnim nadzorstvom ministra za finance.

§ 134. Dohodki fonda so:

1. Prvomesečni prejemki,
2. prvomesečna razlika med no-

vimi in dotedanjimi prejemki ob napredovanju,

3. mesečni prispevki,
4. obresti od glavnice fonda,
5. disciplinske denarne kazni.

§ 135. Vsi državni uslužbenci, so li oženjeni ali samci, morajo vlagati v uradniški pokojnin. fond. Isto velja tudi za uslužbenice, ki so na razpoloženju ali v pokoju.

§ 136. Pri uradnikih sta osnova za vlaganje plača in položajna doklada, pri zvanikih in služiteljih pa je osnova plača, pri upokojencih so osnova njih poslednji aktivni prejemki, po katerih se jim je določila pokojnina. Uradniški pripravniki plačajo prispevek od polovične plače.

(Za železničarje velja tu § 276, ki določa, da se kot osnova za vlaganje

v pokojninski fond pri železničarjih smatra osnovna in položajna plača, redna stanarina in službena doklada, seveda se tu upošteva tudi 15% povisek.)

§ 137. Mesečni prispevek znaša 5% osnove.

§ 138. Vlagatelj pridobi pravico na rodbinsko pokojnino, če je vlagal najmanj 5 let in je umrl kot vlagatelj fonda.

§ 139. Rodbinska pokojnina se določa v odstotkih od onih prejemkov, za katere je vlagatelj plačeval prispevke v fond in sicer v sledeči višini:

Za dovršenih 5 let vlaganja za	
1 člana	25%
2 člana	35%
3 člane	45%
4 ali več članov	55%

Za dovršenih 10 let vlaganja se zvišajo ti odstotki za 5%; na to pa za vsako nadaljnje leto vlaganja za po 1%, vendar ne sme rodbinska pokojnina v nobenem slučaju presegati za

1 člana	55%
2 člana	65%
3 člane	75%
4 ali več članov	85%

§ 140. Vlagatelj, ki mu služba prestane, izgubi pravico do nadaljnega vlaganja v uradniški fond. Na njegovo zahtevo pa mu mora fond vrniti dotlej plačane prispevke, vendar v tem primeru izgubi vlagatelj pravico, da bi se mu v slučaju ponovnega vstopa v državno službo všteli ta čas za rodbinsko pokojnino.

Komur prestane služba pred dovršenimi petimi leti, nima pravice do povračila prispevkov, vendar se mu ta čas v slučaju ponovnega nastopa službe všteje za rodbinsko pokojnino.

§ 142. Za povrnjene prispevke plača uradniški fond obresti, ki so za 2% manjše od obresti glavnice fonda.

§ 143. Za rodbinsko pokojnino se šteje samo oni čas, za katerega je vlagatelj plačal vloge, vendar ima vlagatelj pravico za rodbinsko pokojnino naknadno vplačati za ves čas, ki ga je prebil v državni službi, ako mu je ta všteti za osebno pokojnino. V slučaju smrti pa se všteje za odmero pokojnine le oni čas, za katerega je naknadne vloge že faktično vplačal.

§ 146. Če se vlagatelj brez svoje krivde v službi smrtno ponesreči ali tako poškoduje, da na posledici poškodb umre, se sme priznati njegovi rodbini pokojnina z vračunanjem še 10 let.

§ 147. Rodbinska pokojnina pripada zakoniti ženi ter zakonskim in pozakonjenim otrokom. Žena, ki je ločena po predpisih rimsko-katoliške cerkve, nima pravice do rodbinske pokojnine.

§ 148. Rodbine umrlih uslužbenecv, ki prejemajo rodbinsko pokojnino, uživajo iste draginjske doklade, ki so jih imeli ali bi jih imeli oni, ki so plačevali v fond (uslužbenec sam).

(Tu pride v poštev tudi § 127, ki določa najnižjo izmero draginjskih doklad. Ta znaša: v krajevnem draginjskem razredu:

I.	II.	III.
550.—	500.—	450.—

dinarjev za uradnike brez razlike kategorij,

400.—	350.—	300.—
-------	-------	-------

dinarjev za zvaničnike in služitelje.

§ 150. Dokler se rodbinska pokojnina ne določi, se daje rodbini na račun pokojnine $\frac{1}{3}$ vseh uslužbenčevih prejemkov, če je umrl kot aktiven, odnosno polovica, če je umrl kot upokojenec.

§ 151. Vdovi, odnosno hčeram umrlega uslužbenca se smejo izplačati v slučaju omožitve na prošnjo, ki se mora vložiti pred ponovno omožitvijo, enkrat za vselej kot odpravnina triletni rodbinski pokojninski prejemki, vendar se sme izplačilo odobriti le, če je dotični, ki zahteva izplačilo, edini uživalec pokojnine.

§ 153. Otroci izgube pravico do rodbinske pokojnine z:

1. izgubo državljanstva,
2. obsodbo zaradi kaznjivega dejanja, ki ima za posledico izgubo penzije,
3. sprejemom državne službe ali državne štipendije za čas, ko služba ali štipendija traja,
4. hčere z omožitvijo,
5. sinovi s polnoletnostjo. Če pa nadaljujejo šolanje ali odslužujejo kadroviski rok, jim pripada pokojni-

na, ako se uspešno uče do dovršenega 23. leta.

§ 154. Hčere, ki izgube z omožitvijo pravico do pokojnine, imajo, če ponovno ovdove, pravico do rodbinske pokojnine po očetu le, ako dokažejo, da po moži nimajo pravice do kake pokojnine in tudi ne kakršnekoli druge preživnine.

§ 157. Nihče ne sme uživati brez odobritve ministra za finance in predsednika ministrskega sveta pokojnine v tuji državi. V tem primeru se zmanjšajo draginjske doklade za 30%, izvzemši, ako je prizadeti že nad 60 let star, odnosno živi skupno z otroci, katerih domicil je v inozemstvu.

Prihodnji objavimo še vse ostale določbe iz prehodnih odredb, ki veljajo za železničarje.

Albert Thomas v Ljubljani.

Pretekli teden se je mudil v Ljubljani A. Thomas, direktor Mednarodnega urada dela v Ženevi, ter je obiskal delavske, kakor tudi delodajalske organizacije in si ogledal razne socialne institucije v Ljubljani. Delavstvo ga je sprejelo v dvorani Delavske zbornice, kjer ga je nagovoril predsednik zbornice sodrug Čobal, na kar je imel daljši govor Thomas v francoščini in mu je nato tajnik zbornice S. Uratnik stavil par vprašanj ter ga opozoril na najnujnejše zadeve delavstva in sicer:

Izvajanje koalicijske svobode, vprašanje brezposelnosti in ureditve delovnega časa v rudnikih.

To priliko je porabil tudi naš savez, da mu je predal spomenico o najbolj aktualnih vprašanjih železničarjev, katero v naslednjem objavljamo:

Podpisani Ujedinjeni Savez železničarjev Jugoslavije, ki je včlanjen v Internacionalni transportni federaciji v Amsterdamu, se obrača do Vas, gospod direktor, s spomenico, da Vas informira o položaju železničarjev in istočasno naproša, da bi povodom Vašega bivanja v Beogradu na meročajnih mestih zlasti pri Ministrstvu saobraćaja, odnosno pri g. predsedniku vlade zastavili Vaš vpliv, da se zboljša položaj železničarjev ter povrnejo že vživane železničarske pravice in zagaranira polna koalicijska svoboda ter volitve delavskih zapupnikov.

1. Koalicijska svoboda. S 1. aprilom 1931 je bil izdan nov »Zakon o uradnikih«, ki predvideva v § 76 v glavnem sledeče odločbe:

- a) državni uslužbenci ne morejo osnovati profesionalnih organizacij, ako nimajo za to dovoljenje svojega resornega ministra.
- b) Iz iste stroke in iste uslužbenske vrste more obstojati samo po ena organizacija za celo državo.
- c) Profesionalne organizacije stoje pod nadzorstvom resornih ministrov ter morajo imeti za vsako skupno akcijo več organizacij dovoljenje pristojnih ministrov.
- d) Resorni minister ima v sporazumu z ministrom notranjih zadev pravico, da razpusti odbor organizacije in postavi komisarja, odnosno tudi da razpusti organizacijo. Proti razpustu ni možna pritožba.

Ista določba pride najbrže tudi v novi zakon za železničarje. S takimi določbami je popolnoma omejena koalicijska svoboda, ker bi mogla obstojati za železničarje le ena organizacija, ki bi jo potrdil minister saobraćaja, vse ostale pa bodo morale likvidirati.

2. Položaj železniških delavcev in profesionalistov. V Jugoslaviji je nad 50% železničarjev nenastavljenih, ki prejemajo od 1. januarja 1931 dalje le dnevno plačo, ki se stopnjuje po službenih letih. Fizični delavci na progi, kurilnicah, postajah dobe plačo od Din 22.— dnevno do po 36 službenih letih največ Din 35.— dnevno. K temu morejo dobiti, ako dopušča budžet, še povisek največ do 30%. V najboljšem slučaju bi znašal zaslužek delavca v mesecu za 25 delovnih dni v švicarskih frankih od šv. fr. 64 do po 36 službenih letih šv. fr. 100 neoziraje se na število družine in so te plače nezadostne. Profesionalisti zaslužijo od Din 26.— do Din 58.— dnevno in bi mogli v najboljšem slučaju dobiti še 50% povisek. Od teh plač pa morajo plačevati 3% za bolniško blagajno, 5% do 8% za pokojninsko zavarovanje, davke itd., tako, da se njih zaslužek zniža najmanj za 10% do 12%. Za delavce se ne izvaja zakon o zaščiti delavcev ter je Ministrstvo saobraćaja prepovedalo voliti na železnični delavske zapupnike po tem zakonu in je v delavskem pravilniku predvidelo le okrnjene zapupnike, ki ne uživajo zakonite zaščite in imajo zelo omejen delokrog. Ministrstvo socialne politike sicer vztraja na zahtevi, da se tudi na železnica volijo zapupniki po zakonu o zaščiti delavcev, kar pa Ministrstvo saobraćaja doslej ni izvedlo.

S 1. julijem 1930 je bil za vse železniške delavce ustanovljen nov penzijski

fond, v katerega se je vse delavce sprejelo in se jim je vračunalo dosedanje članstvo v starih penzijskih fondih, ki so bili s 1. julijem 1930 ukinjeni. Istočasno pa se od vseh delavcev zahteva, da morajo še enkrat vplačati za ves čas za nazaj nove prispevke za starostno zavarovanje po Din 40.—, 50.— in Din 70.— mesečno, dasi so delavci v dosedanjih penzijskih fondih redno vplačevali prispevke. Tako se na pr. od delavca, ki je bil član penzijskega fonda južne železnice od 1. jan. 1900 in je ves čas v Avstriji redno plačeval po K 3.— do K 5.— in celo več mesecev v zdravi zlati valuti, sedaj zahteva, da mora za vseh 30 let plačati nove prispevke po Din 70.— mesečno, kar znese Din 17.200.— in se mu stari prispevki vračunajo le K 1.— za sedanj Din 1.— tako, da se mu odbije Din 1800.— in mora plačati efektivno Din 15.400, čeprav je za ves čas najmanj do 1. januarja 1923 vplačal prispevke v zadostni višini. Železniška uprava je šla pri tem preko določb takozvanega »rimskega akorda«, s katerim je bila prevzeta južna železnica in v katerem se v § 17, tč. 6, dobesedno veli: »Le service fait auprès de la Compagnie sera compte pour le traitement de pension avec les dispositions en vigueur pour le personnel des chemins de fer de l'Etat, en tant qu'il peut être racheté, en vertu de ces dispositions memes, avec la reserve mathématique visée aux alinéas 9 et 11.« Določba tč. 11 istega sporazuma pa veli, da dolguje južna železnica državi tolik znesek, kolikor je potreben za kritje zahtev aktivnega osebja in rodbinskih članov, prevzetih od dotične države. Na podlagi teh določb bi ne smela železniška uprava n. pr. od vseh južno-železniških delavcev za čas do podržavljenja, t. j. do 1. sept. 1923, zahtevati niti pare doplačila.

Končno je pri delavcih zelo važno vprašanje tudi izplačilo diferenc, ki jih dolguje železniška uprava delavcem še od 1. septembra 1923, torej že nad sedem let v skupnem znesku Din 17 milijonov, ki rezultirajo iz prevedbe delavcev iz dnevnih plač na leta 1923 uvedene urne plače.

3. Redukcija voznih ugodnosti upokojencev. Železniški upokojenci so do 1. apr. 1931 uživali v Jugoslaviji iste vozne ugodnosti kakor aktivno osebje. Sedaj pa so jim reducirane vozne ugodnosti in imajo pravico le na 12 režijskih kart letno in na tri proste karte. Vozne ugodnosti se je reduciralo tudi vsem bivšim južno-železničarjem, dasi je minister saobraćaja V. Janković leta 1923 ob podržavljenju južne železnice izdal odlok, da obdrže vsi južno-železničarji vse one pravice, ki so jih uživali pod upravo južne železnice ter da bodo pridobili tudi še vse nove pravice, ki jih dobe državni uslužbenci. Kljub temu odloku je Ministrstvo tudi vsem južnim železničarjem odvzelo stare vozne ugodnosti.

Podpisani savez se obrača do Vas, gospod direktor, da bi v Beogradu pri Ministrstvih zastavili svoj vpliv, da bi se izvedle vsaj sledeče spremembe:

1. da se v Jugoslaviji spoštuje koalicijska svoboda in ukine omejitve, da bi smela za vsako Ministrstvo obstojati le ena organizacija, ki jo potrdi minister, marveč, da se prepusti delavstvu in nametancem svobodo pri ustanavljanju organizacij vsaj v tej obliki, kakor je obstojala do sedaj;
2. da bi se tudi na železnica v celoti izvajal zakon o zaščiti delavcev ter se izvedle volitve delavskih zapupnikov po tem zakonu in tozadevno dopolnil delavski pravilnik;
3. da bi se službena doba delavcev za dosego polne pokojnine, ki znaša danes s tremi provizoričnimi leti celih 38 let, znižala vsaj na 33 let;
4. da bi se ukinilo doplačilo za novoustanovljeni penzijski fond delavcev vsaj za čas od 1. januarja 1923, odnosno pri južno-železničarjih do podržavljenja;
5. da bi se delavcem izplačala diferenc ca iz leta 1923;
6. da bi se železniškim upokojencem zopet povrnilo one vozne ugodnosti, ki so jih imeli v času upokojitve.

DOLŽNOST

vsakega člana saveza je, da tekom meseca maja pridobi vsaj enega novega člana!

Proti redukcijam že itak nizkih prejemkov v delavnicah.

Že v zadnji številki smo objavili krajše poročilo o odloku Generalne direkcije, glasom katerega se ima s 1. aprilom 1931 v vseh železniških delavnicah znižati izdatke za premije, vpeljati skozi celo leto ob sobotah le šesturni delavnik in tudi znižati one delavske plače, ki presega jo plače, predvidene v delavskem pravilniku. Če vzamemo k temu še občutne nove obremenitve delavstva s plačevanjem kuluka, dvojnimi prispevki za starostno zavarovanje ter rednimi mesečnimi izdatki za bolniško blagajno, davke itd., je jasno, da pomeni napovedano znižanje delavskih prejemkov težko ogrožanje delavstva, ki zamore imeti nedogledne posledice. Naš savez je takoj sklical v Zagrebu shod za delavnico, na katerega je prišlo nad 1400 železničarjev, ki so po zaslišanju referata, ki ga je podal centralni tajnik S. Stanko, soglasno sprejeli sledečo resolucijo:

Delavci glavne železniške delavnice v Zagrebu, zbrani na svojem velikem shodu, z obžalovanjem konstatirajo:

1. Pravilnik o pomožnem osebju, ki je bil sprejet dne 1. julija 1930, v svojih splošnih odredbah ni predvidel nikakega zboljšanja položaja delavstva.
2. Tudi one odredbe pravilnika, ki so kolikor toliko povoljne za delavce, se ne spoštujejo. Čeprav je s čl. 123 pravilnika jasno odredeno, da delavci tudi nadalje obdrže iste plače, ki so jih imeli na dan uveljavljenega pravilnika, je uprava zagrebske delavnice sporazumno z Generalno direkcijo izvršila občutno redukcijo plač velikemu številu delavstva.
3. Poleg plače je znižala vsem delavcem tudi nagrado za povečano produkcijo ter je uvedla ob sobotah le šesturni delavnik.
4. Nadaljnja redukcija delavskih plač bo sledila s tem, da se bo začelo delavcem odtegotovati prispevke za penzijski fond za naprej in za nazaj s tem, da se v smislu odloka ministra financ vračuna že vplačane zneske na ta način, da se eno prejšnjo krono obračuna z enim dinarjem.

Po teh konstatacijah se zbrani delavci obračajo z apelom na Kr. Vlado in g. predsednika vlade gen. P. Živkovića, brez katerega znanja in odobrenja se — po našem prepričanju — odredbe pravilnika ne bi smele menjati, da bi izvolili g. ministru saobraćaja, Generalni direkciji in upravi delavnice nujno odrediti, da morajo v celoti upoštevati odredbe čl. 123 pravilnika o pomožnem osebju in da:

- a) zopet povrnejo delavcem one plače, ki so jih imeli dne 1. julija 1930 odn. 1. jan. 1931;
- b) da se nagrade za povečano produkcijo tudi dalje izplačujejo v oni višini, kakor so se izplačevale do sedaj;
- c) da traja tudi ob sobotah delo osem ur ter se plača prejemke za osem ur;
- d) da se za čas do uvedbe novega pravilnika ne predpišejo nikake diference za penzijski fond in da se takoj izvedejo volitve v skupščini penzijskega fonda, ki naj izdela definitivni pravilnik fonda.

Zbrani delavci pooblaščaj Ujedinjeni savez, da to resolucijo čim preje dostavi Kr. Vladi in g. predsedniku vlade ter osebno objasni, da je v velikem interesu prosperitete železnice in intenzivnega dela v železniških delavnicah, da se apelu delavstva čim preje ugod.

Takoj naslednji dan je Ujedinjeni savez odposlal v Beograd posebno delegacijo, v kateri je bil po en zastopnik iz delavnice Maribor, Niš, Subotica in Zagreb (zastopnik delavnice Sarajevo je dobil prekasno obvestilo) in ki je na meročajnih mestih predložila sledeče spomenice.

Na g. predsednika vlade in g. ministra saobraćaja je bila naslovljena spomenica:

Podpisnemu savezu je čast zaprositi Vas, da bi odredili Ministrstvu saobraćaja in Generalni direkciji, da v celoti izvajajo odredbe delavskega pravilnika in to v vseh delavnicah državnih železnice. Delavnice državnih železnice so začetkom aprila obvestile zaposleno delavstvo, da se bo radi racionalnega izkorišćanja kredita za delavce tekom celoga budžetskega leta 1931-32 delalo ob sobotah samo po 6 ur.

Nadalje so bili vsi delavci obveščeni, da je z rešenjem g. ministra saobraćaja odredjena sprememba čl. 123 pravilnika z veljavnostjo od 1. IV. 1931 v tem pravcu, da se morajo vse dosedanje plače delavcev v delavnicah znižati na ono višino, ki je predvidena v čl. 40 in 42 pravilnika. Poleg tega je bila izdana še odredba, da ne sme v nobeni delavnici izdatka za premije presegati 30% od izdatka za delavske plače in se mora na pr. v zagrebski delavnici prištediti 17% na premijah.

Končno na pr. delavnica v Zagrebu ni prevedla onih profesionalistov, ki vsled starosti in onemoglosti radi dolgoletnega dela na železnica delajo lažjo službo, za kvalifikovane delavce, ampak samo za

fizične delavce ter ne priznava profesionalistom in delavcem, ki na novo nastopijo službo ali se po odsluženju vojašćine povrnejo nazaj, poleg osnovne plače niti enega procenta povečane plače in mora n. pr. profesionalist delati za Din 26.— dnevno.

Če bi se ta naredba izvedla, bi bile delavske plače v delavnicah reducirane za 8 do 20%, v poedinih slučajih tudi za 25%, čeprav že danes niso več zadostne za redno preživljanje delavca z družino. Pripominjamo, da je glasom vseh oficelnih objav Kr. Vlade intencija visoke Kr. Vlade, da ne znižuje dosedanjih prejemkov svojemu osebju ter je n. pr. tudi novi uradniški zakon predvidel najmanj dosedanje prejemke za vse nastavljeno osebje. Med tem pa so se delavcem v preteklem letu konstantno zniževale plače ter bi znižanje, predvideno s preje citirano naredbo, zelo težko prizadelo vse železniško delavstvo, istočasno pa bi imelo nedogledne posledice za železniško upravo samo, ker delavci z nezadostnimi plačami, ki ne bi zadostovale niti za najnujnejše izdatke, ne bi mogli tako produktivno delati ter bo produkcija sigurno padla za več procentov, kakor pa se bo prihranilo z redukcijami plač.

Prosimo, da bi odredili, da ostane še nadalje v veljavi čl. 123 pravilnika o pomožnem osebju, ki se glasi:

Delavci obdrže iste plače, ki so jih imeli na dan uveljavljenja tega pravilnika. V slučaju, da je njihova današnja dnevna večja od po čl. 42 odredjene dnevnice, obdrže dosedanje dnevnice do izdatenja z odgovarjajočo skupino delavcev tako po letih, kakor po sposobnosti. Pripominjamo, da bi samo redukcija teh plač v Zagrebu znašala preko 500.000 Din, kar bi položaj delavstva zelo poslabšalo.

Dalje Vas prosimo, da bi odredili, da se v delavnicah tudi ob sobotah dela po 8 ur, kakor se dela v vseh drugih železniških edinicah. Izguba na zasluhu bi n. pr. v delavnici Zagreb samo vsled tega znašala približno 1 milijon dinarjev, v drugih delavnicah nekoliko manj, vendar bi tako zmanjšanje onemogočilo redno vzdrževanje delavske družine.

Najbolj pa bi poslabšalo položaj delavstva, ako se faktično izvede redukcija premij in se istočasno zahteva ista produkcija, ki se je dosegla pri večjih zasluhu. Samo v zagrebski delavnici je odobreno za 3 milijone manj kredita, kakor v preteklem letu. Prosimo, da se že v interesu prosperitete in produktivnosti železniških delavnic odredi, da ostanejo v veljavi dosedanje akordni ceniki in da se izplača vse zaslužene premije in ne samo en del.

Navajamo zopet samo en primer za delavnico Zagreb, iz katerega morete razvideti, da se bo zaslužek 1500 delavcev te delavnice samo v enem letu znižal za 4 in pol milijona dinarjev letno ali povprečno zaslužek vsakega delavca bo znižan letno za Din 3000.—. Poleg te redukcije, ki je odredjena radi štedenja, pa bodo delavske plače še reducirane radi povečanih prispevkov za penzijski fond, za katerega mora vsak delavec plačevati za naprej in za nazaj, n. pr. profesionalist mesečno po najmanj Din 140.— ali letno Din 1700.—; če pristejemo k temu še izdatek za kuluk, se bo povprečno vsem delavcem in to efektivni zaslužek v tekočem letu zmanjšal za približno Din 5000.—, kar bo imelo nedogledne posledice in še večje poslabšanje gospodarske krize.

Na podlagi prednavedenega Vas prosimo, da bi izvolili izdati pravičen odlok k temu vprašanju in odrediti, da vsi delavci v železniških delavnicah tudi za bodoče obdrže vse one pravice, ki jih sedaj uživajo in ki jih predvideva pravilnik o pomožnem osebju, posebno pravico navedeno v čl. 123 pravilnika, dalje da bi se delalo v sobotah 8 ur in ne znižalo premij.

Poleg te predstavke je delegacija izročila še spomenico radi izplačila delavskih diferenc.

Na ministra financ pa smo naslovili naslednjo vlogo:

Podpisnemu savezu je čast obrniti se na Vas, gospod minister, s prošnjo, da bi izvolili izmenjati svoje tolmačenje radi preračunavanja vrednosti do sedaj vplačanih članskih prispevkov, ki so jih vplačali železniški delavci v dosedanje penzijske fonde in kateri zneski se imajo vsem delavcem obračunati pri predpisu novih prispevkov za penzijski fond.

S pravilnikom o pomožnem osebju državnih prometnih naprav je predviden poseben penzijski fond, v katerega morajo plačati delavci mesečne prispevke po Din 40.—, 50.— ali 70.— ter morajo te prispevke plačati za ves čas, v kolikor so že bili člani dosedanjih penzijskih fondov. Penzijski fondi so obstojali že preje pri bivši avstrijski državni železnici, južni železnici, Mav železnici itd., ter so delavci ves čas redno plačevali svoje prispevke v kronah, katere vrednost je bila enaka predvojnemu dinarju ter so bili vsi penzijski fondovi visoko aktivni in je dobilo naše ministrstvo pri likvidaciji istih na našo državo odpadajoči del. Ugostavljamo, da so železničarji plačevali članske prispevke vse do leta 1923 v zadostni višini.

Upravni penzijskih fondov pa izstavljajo sedaj delavcem odloke za vplačilo diference za penzijski fond in pri

tem vračunajo eno predvojno krono le za en sedanjini dinar in sicer po odloku ministrstva financ. Na ta način bi morali delavci tudi za oni čas, za katerega so plačali prispevke v zadostni višini, še enkrat plačati prispevek v današnji valuti, kar nikakor ni pravično.

Prosimo, gospod minister, da bi, upoštevajoč mizeren položaj železniških delavcev, katere plače znašajo od Din 600.— do maksimalno Din 1500.— mesečno ter okolnost, da so vsi delavci redno plačevali svoje prispevke v penzijski fond že pred 20 in več leti v zadostni višini, odredili, da se prekliche obračunavanje ene predvojne krone ali dinarja z enim sedanjim dinarjem in odredili, da se naj zahteva naknadno vplačilo za ves oni čas, ko so bili prispevki redno vplačani, odnosno ako to ni mogoče, da se vsaj izda odlok, da naj se ena predvojna krona zaračuna z 11 dinarji.

Naša deputacija se je oglasila na merodajnih mestih ter je bila dopolnena in popoldne sprejeta po g. pomočniku generalnega direktorja in po g. načelniku oddelka za delavnice, ki sta oba vztrajala na tem, da se odredene redukcije absolutno morajo izvesti in da nikakor ni mogoče preklicati tozadevnih odredb. Deputacija je na vseh merodajnih mestih orisala težek položaj delavstva in

predložila spomenice ter opozarjala na nedogledne posledice, ki jih bodo imele odredene redukcije, vendar je naletela na gluha ušesa.

Te ponovne redukcije nas uče, da je zadnji čas, da se delavstvo čvrsto strne v vrste svoje organizacije, da jo usposobi za odločnejšo obrambo delavskih pravic. Ne vemo, kak uspeh bodo imele predložene intervencije pri drugih instancah, vendar, če sodimo po stališču, ki ga je zavzela Generalna direkcija, ne moremo računati na kako zboljšanje položaja, marveč le na izvedbo izdanih nalogov.

Le čvrsto organizirano delavstvo bo v stanju enkrat zaustaviti vedni val redukcij ter dokazati merodajnim faktorjem, da ne gre vse deficite, pomanjkanje kreditov itd. prevajati le na bremena delavstva, marveč da bo potrebno vpeljati smotreno gospodarstvo, ki bo odstranilo ves nepotreben balast, istočasno pa zagarantiralo delavstvu oni položaj in one pravice, ki gredo delavstvu, ki dejansko vse producira.

STROKOVNI VESTNIK.

Iz bolniškega fonda.

Sanatorijsko zdravljenje članov bolniškega fonda.

G. minister saobračaja je odobril zaključek glavne skupščine bolniškega fonda od 23. marca 1931 radi sanatorijskega lečenja članov bolniškega fonda, ki imajo za čas bolezni pravico na redne prejemke in za sanatorijsko lečenje njih rodbinskih članov, ki se glasi:

1. Člani, ki imajo družino, plačajo za svoje sanatorijsko lečenje 30% svojih prejemkov z omejitvijo, da član ne plača več kot Din 900.— za svoje sanatorijsko zdravljenje.

2. Člani-samci, ki nimajo družine, plačajo za svoje sanatorijsko lečenje 50% svojih prejemkov z omejitvijo, da ne plačajo več kot Din 900.— mesečno.

3. Za sanatorijsko lečenje rodbinskega člana plača bolniški fond po Din 40.— dnevno, razliko pa mora plačati član fonda.

Po tej tarifi se morejo lečiti člani v sanatoriju na Golniku, Topolšici, Novem Marofu in Kasindolu ter v drugih sanatorijih, katerih dnevna taksa ne znaša več kot Din 70.—. Ako se želi član zdraviti v drugem sanatoriju, katerega taksa je večja od Din 70.— ali če bi navedeni sanatoriji povišali takso, tedaj plača član samo razliko.

4. Za zdravljenje otrok v okrevališčih plača član najmanj Din 10.— dnevno, bolniški fond pa po Din 30.— dnevno.

Ta zaključek velja za sanatorijsko lečenje, izvršena po 1. aprilu 1931. (To vse velja za nastavljenec.)

Za člane bolniškega fonda, ki v slučaju bolezni nimajo pravice na plačo (delavci), plača bolniški fond vse stroške sanatorijskega lečenja, a od hranarine se mu odtegne enak znesek, kakor se odtegne v slučaju zdravljenja v bolnici (to je 50% hranarine, če je oženjen, odnosno 75% hranarine, če je samec).

Katere zaključke je odobril minister saobračaja.

G. minister saobračaja je odobril naslednje zaključke glavne skupščine bolniškega fonda:

1. da se iz rezervnega fonda more porabiti šest milijonov Din za zgradbo sanatorija na teritoriju beograjske oblastne uprave ter tri milijone Din za zgradbo sanatorija na Golniku, če se za to zgradbo doseže sporazum med oblastnimi upravami Zagreb in Ljubljana.

2. Da se od returnus delavcev odteguje prispevek za 25 dni in sicer po 3% od fiktivne dnevnice.

3. Da se od družine umrlega člana ne odteguje povračilo za sanatorijsko lečenje.

4. Da morejo člani kupovati naočnike pri kateremkoli optiku, samo ne sme biti cena večja od določene.

5. Da se za zgraditev zavetišča v Zagrebu in v Beogradu izplača podpora v znesku po Din 150.000.—

6. Da se morejo člani po odobrenju oblastnega in centralnega upravnega odbora zdraviti tudi pri zdravniku-specijalistu, ki ni nastavljen pri bolniški blagajni.

Ustanovitev novega okrožja v Ljubljani. Na prošnjo članov, ki stanujejo v Šiški, se je sklenilo v načelu ustanoviti nov zdravniški rajon bolniškega fonda za Sp. Šiško. Razmejitev rajona se določi, čim bo namestitev še enega zdravnika za Ljubljano odobrena.

Prevoz bolnikov ponoči. Mariborsko reševalno društvo je poslalo bolniškemu fondu dopis, da je ugovarjalo, da se pustijo stranke večkrat prevažati ponoči, dasi bi se lahko prevoz v bolnico izvršil že zvečer, odnosno drugi dan, ter da je društvo vsled tega sklenilo, da bo za nočne prevoze, t. j. med 22. uro in 6. uro, v slučajih, kjer nujnost prevoza ne bo zdravniško potrjena, priračunalo k normalni taksi še 50% pribitka.

O tem obveščamo vse članstvo, zlasti v Mariboru in bližnji okolici, da si pusti v slučaju prevoza v bolnico v nočnih urah vedno potrditi nujnost prevoza, ker bo moralo v slučaju, da nujnost ne bo potrjena, plačati 50% pribitek samo.

Iz okrožnic.

Prvi majnik. Objava štev. 26. — Opozorite podrejeno osebo, da 1. maj ni praznik in da je vršiti službo normalno kot druge delovne dneve.

V kolikor nemoteno vršenje službe dopušča, morejo dovoliti starejšine edinic posameznemu uslužbencu in pomožnemu osebu na prošnjo za ta dan odmor na račun rednega letnega odmora, odnosno pomožnemu osebu, ki je že izrabilo pripadajoč odmor ali ki se nima pravice do odmora — pa neplačan odmor.

Potovanje uradnikov v inozemstvo. Generalna direkcija drž. žel. je izdala z odlokom G. D. S. O. br. 472 od 14. IV. 1931 odlok, da dovoljuje v bodoče potovanje v inozemstvo uradnikom le Generalna direkcija. Vsled tega morajo uradniki vlagati prošnje službenim putem preko svoje direkcije, a direkcija mora v prošnji navesti personalne podatke o obnašanju in o državljski neoporečnosti. Vzrok potovanja v inozemstvo mora biti zadostno obrazložen in morajo načelniki pripomniti, ali ni zapreke za izdajo dovoljenja za potovanje v inozemstvo in če je dovoljen potreben dopust.

Odtegotanje prispevkov za uradniški penzijski fond. Generalna direkcija drž. žel. je izdala 16. aprila odlok G. D. br. 31.217, ki se glasi:

Na podlagi naredbe g. ministra financ štev. 42.110/II od 9. IV. 1931 izvršite odtegljaj 5% od osnovne in položajne plače, stanarine in službenega dodatka od vseh nastavljenih uslužbencev v korist uradniškega penzijskega fonda. Ta odtegljaj se ima obračunati tudi že naknadno za mesec april.

K temu odloku je izdala direkcija sledeče pojasnilo: Vse službene edinice naj napravijo takoj imenski seznam nastavljenecv, v katerega naj vnesejo vso osnovno in položajno plačo, stanarino, službeno doklado, 10% odnosno 15% povišico, ki se smatra kot del

plače ter naj zaračunajo po 5% od teh vsot za mesec april in za mesec maj, tako da se bo odtegnilo pri izplačilu prejemkov za maj skupno 10% preje navedenih prejemkov kot prispevek v penzijski fond za april in maj 1931. Od meseca junija dalje se se redno odteguje 5% prispevek.

Negotova prihodnost dnevničarjev.

Novi delavski pravilnik deli pomnožno osebo v dve kategoriji, in sicer v glavnem v dnevničarje in delavce. Pravilnik sam na sebi je zelo nejasen in obstoja že sedaj cel kup tolmačenj in raznih naknadnih odredb, ki skoraj vse le poslabšujejo položaj osebja.

Pravilnik predvideva v čl. 7 za dnevničarje 20% eksekutivno doklado, ki pa je bila v zakonu že naknadno s 1. aprilom 1930 ukinjena. Izšlo je tolmačenje, da dnevničarjem pripada mesto te doklade službena doklada v najnižji izmeri one kategorije, katere vršijo službo. Začela se je na to križeva pot tega osebja, da bi bilo prevedeno v kategorijo dnevničarjev in da bi dobilo tako službeno doklado. Nekaj prizadetih je bilo prevedenih za dnevničarje, jih je pa precejšnje število, ki niso bili prevedeni, dasi izpolnjujejo vse pogoje, imajo položene izpite, predpisano strokovno izobrazbo, vrše stalno službo nastavljenecv, a niso našli milosti.

Zelo potrjeni so bili ti poslednji, iskali so priprošnjike, da bi jim pomagali v kategorijo dnevničarjev, vendar brez uspeha.

Sedaj pa je prišel nov udarec za one, ki so prevedeni kot dnevničarji. Niso namreč ne tič in ne miš. Ne spadajo med nastavljenecv in ne spadajo med prave delavce. Delavski pokojninski fond jih ne sprejme v svoje članstvo, po zakonu o državnem prometnem osebu pa tudi nimajo pravice do pokojnine v slučaju, da postanejo neposobni za službo, odnosno nimajo pravice do pokojnine njih družine, ako njih hranilec umre.

Delavski pokojninski fond jih tudi ni sprejel in če umro, ne dobi družina iz tega fonda nikake pokojnine, od dosedanjih pokojninskih fondov tudi ne morejo dobiti pokojnine, ker so bili s 1. julijem 1930 razpuščeni.

Tako vise torej ti dnevničarji brez vsakih pravic in brez vsake starostne oskrbe na železnici ter se železniška uprava ne znajde, da bi jih uvrstila ali med delavce ali med nastavljenecv. Ta negotovost ne sme trajati dalje ter je dolžnost vseh merodajnih faktorjev, da se zganejo ter ukrenejo potrebne korake, da se tudi dnevničarjem omogoči starostno zavarovanje bilo v delavskem penzijskem fondu, bilo, da se jim pripozna pravico na penzijo po predpisih zakona z vračunanjem vseh službenih let.

Dolžnost pa je tudi dnevničarjev, da se zganejo in začno akcijo za svoje pravice, da jih ne prehitijo bodočnost in ne spravi v žalosten položaj. Zaenkrat apeliramo na ljubljansko direkcijo, da vse one, ki jih je prevedla za dnevničarje, čimprej nastavi po določbah zakona o drž. prom. osebu ter istočasno zahteva principijelno tolmačenje ministrstva, katere predpise naj se v pogledu starostnega zavarovanja izvaja za ono osebo, ki vrši stalno službo nastavljenecv.

Glavna kontrola vloga pritožbe proti napredovanju onih, ki so bili nastavljeni po 1. nov. 1923.

V predzadnji številki smo poročali o razsodbi Državnega sveta, s katero je ta odklonil pritožbe onih, ki so bili degradirani povodom priznanja stalnosti iz višjih stopenj v prvo stopnjo z motivacijo, da se dnevničarska služba všteje za napredovanje le onim, ki so bili nastavljeni pred 1. nov. 1923 in ki so bili že prevedeni na novi zakon.

Med tem pa smo dobili že tožbe Glavne kontrole, datirane od 8. marca 1931, s katerimi se Glavna kontrola pritožuje proti napredovanjem, izvršenim dne 1. jan. 1928 in kasneje onih, ki so bili po 1. nov. 1923 nastavljeni v višjo stopnjo. Glavna kontrola utemeljuje svoje pritožbe s tem, da navaja, da priza-

Naša prava Kolinska cikorija!

deti nimajo še toliko let regulisane službe, kolikor jih je potrebno za napredovanje v osporeno stopnjo osnovne plače. Istočasno navaja kontrola v vseh pritožbah sledeče:

Pred postavitvijo za zvaničnika po zakonu o drž. prom. osebu je prizadeti resnično služil pri državni železnici kot dnevničar in to od... do... Vendar se njemu dnevničarska služba, v kolikor pada pred 1. nov. 1923, ne more priznati za stopnjo osnovne plače, ker on ni bil preveden 1. novembra 1923 in se ne more okoristiti s prehodno odredbo zakona čl. 211, katerega v zvezi s čl. 123 istega zakona priznava dnevničarsko službo za stopnjo osnovne plače. V kolikor pa je služil kot dnevničar po 1. nov. 1923, se mu ne more ta čas priznati za stopnjo osnovne plače, ker se veljavnost citirane prehodne odredbe ne razteza tudi na čas po 1. nov. 1923.

Tako utemeljuje svoje stališče Glavna kontrola in zahteva, da naj se razveljavi rešenje o napredovanju ter da ostanejo uslužbenci v nižji stopnji vse doslej, dokler ne dosežejo za višjo stopnjo predpisanega števila službenih let.

Opozarjamo vse prizadete na svoječasno odločbo Generalne direkcije, katero je ta izdala leta 1929 pod štev. G. D. Br. 6487/29 in v kateri dobesedno navaja sledeče:

Ako je čas dnevničarske službe nepravilno priznan za napredovanje ne samo z rešenjem o postavitvi za začasnega uslužbenca, ampak tudi z rešenjem o priznanju stalnosti, pa se je Glavna kontrola soglasila s tem drugo navedenim rešenjem (soglasila se je, če se ni pritožila) in so bili na podlagi tega rešenja uslužbenci pomaknjeni v višje stopnje in grupe, se teh pomaknitev sedaj ne more več korigirati z novim rešenjem ali uslužbenca zadržavati od nadaljnega napredovanja.

Enako tudi zakon o državnem prometnem osebu v čl. 42 zakona točno predvideva, da traja služba v vsaki stopnji osnovne plače po 2½ leti, odnosno po tri leta. Nadaljnji člen zopet pravi, da se uslužbenca ne more zadržati na nižji stopnji, izvzemši slučaj, ako je uvedeno disciplinsko postopanje, odnosno če je uslužbenec obsojen od disciplinskega sodišča.

Na prednavedene odločbe opozarjamo prizadete s pristavkom, da naj vložijo v roku 15 dni od dneva prejema tožbe Glavne kontrole na Državni svet ugovor, da se tožba Glavne kontrole zavrne in potrdi rešenje o napredovanju v višjo stopnjo.

Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna

Jos. Reich, Ljubljana

Dopisi.

Zalog: Zaloški železničarji, organizirani v Ujedinjenem savezu, smo določili, da priredimo letošnji majniški izlet v nedeljo, dne 10. maja, in sicer z vlakom 614 na Cirkniško jezero. Vabimo vse sodruge, zlasti iz Ljubljane, Borovnice, Logatca in Rakeka, da se pridružijo našemu izletu.

Sodruzi, spomlad je tu, zbudimo se tudi mi iz mrtvila, pohitimo za par ur v naravo, spoznamo se поближе med seboj, postanimo še boljši prijatelji in sodruzi.

Ker je naša podružnica že lansko leto sklenila, da priredi vsako leto izlet v mesecu maju, predlagamo tudi drugim podružnicam saveza, da naredijo sličen sklep, da bi se vršil vsako leto vsaj en izlet ter bi tako bližnje podružnice lahko medsebojno organizirale skupne izlete posebno v one kraje, kjer že obstoje podružnice saveza in bi tako navezali medsebojne čim tesnejše stike.

Pridružite se nam, stavite svoje predloge, da si postavimo smernice za bodoče.

Vse sodruge v Zalogu in iz bližnjih podružnic pa pozivamo, da se našega izleta v nedeljo, dne 10. maja, polnoštevno udeležijo in naj se tudi ne ustrašijo mogoče slabega vremena. Če je še tako slabo vreme, mora iti železnica v službo. Zato naj eventuelno slabo vreme ne prepreči našega izleta. Torej na svidenje na izletu zaloških železnicaarjev v nedeljo, dne 10. maja 1931.

Ljubljana. — **Vlakospremnik.** Že dolgo nismo v Ujedinjenem železnicaarju nič čitali iz vrst vlakospremnikov, iz česar bi se dalo sklepati, da je pri nas vse v redu. Vendar je marsikaj ravno narobe.

Prejšnja leta ni obstojal noben red radi uvrstitve osebja v službene razporede ter smo se morali vlakospremnik boriti in intervenirati, da je direktor leta 1928 zopet izdala rang osebja. Tedaj je nastala velika kritika, ker posamezniki z rangom niso bili zadovoljni ter se je začelo izigravanje ranga, obiskovanje raznih stricov in tet, ki naj bi našli za posameznike izhod za boljši položaj. Na drugi strani pa so posamezni faktorji zopet smatrali za potrebno, da zaneso v vrste vlakospremnikov medsebojno mržnjo s tem, da bi jih delili v več razredov. Z novim voznim redom dobimo dva razreda revizijskih sprevednikov. Lepi bodo vozili samo brze vlake, manj lepi pa osebne in mešane vlake, vsi z enakimi izpiti. Račun te razdelitve pa bo plačevalo osebje samo, ako ne bo zadosti zavedno in znalo parirati vsako medsebojno izigravanje. Z uvedbo posebnega turnusa za brze vlake bodo pri teh vlakih dodeljena osebja do skrajnosti izrabljeno, ker imajo brzi vlaki kratke vozne čase ter bo moralo osebje vedno obračati, da bo zadostilo 30% službe. Glavni namen pa je seveda napraviti razdor med osebjem, kar pa je odvisno od osebja, da se ne posreči in da bo osebje tudi v bodoče ostalo vsaj tako, ako še ne bolj složno kot doslej.

Omeniti moram še velike kazni, ki morajo pritrjati osebje do obupa, saj se kaznuje danes z visokimi denarnimi kaznimi že za vsako malenkost, na drugi strani pa se podaljšuje delovni čas in ukinja proste dneve.

Zvezarji čistijo. Letošnji občni zbor Nabavljalne zadrage je bil zadnji, v katerem so zvezarji še lahko po svoji mili volji odločili in gospodarili. Dobro so se zavedali, da pridejo prihodnje leto volitve, ko se bodo morali posloviti od upravnih in nadzornih mest ter velike železničarske zadrage in zato ni čudno, če so ti občutki na nje preveč vplivali. Kakšna je hvala zvezarjskim veličin, je dobro občutil g. Čerček, eden glavnih ustanoviteljev in voditeljev Nabavljalne zadrage, ki je hotel biti v drugi nepristranski, imajoč v vidu le interese zadrage same. Za desetletnico je zaslužil, da ga je zvezarjski kandidacijski odbor predlagal, da se ga izloči iz načelstva in mu je milostno dodelil mesto v nadzorstvu. Upamo, da bo g. Čerček znal ceniti tako velikodušnost svojih sodelavcev in prijateljev. Občni zbor je nato preko predloga g. Čerčeka a kljub temu še izvolil v načelstvo. Iz načelstva je bil nadalje izločen tudi g. Zemlja, za katerega so posamezni vodilni gospodje zadnja leta govorili, da ga imajo v vodstvu zadrage pač zato, ker je postaje načelnik na gorenskem kolodvoru. Letos so ga vrgli ven in razlog je pač — ker ni organiziran pri zvezarjih. Dobro so čistili zvezarji, mi pa smo prepričani, da bo pri volitvah prihodnje leto članstvo Nabavljalne zadrage še bolj dobro čistilo in iz vodstva zadrage poglodal tudi zvezarske veličine.

Ujedinjenemu savezu železnicaarjev.

Prosim, da bi me s 1. majem 1931 črtali iz staleža Vaših članov ter Vam sporočam, da odstopim le za ta čas, dokler ne bom nastavljen. G. uradnik..... me je poklical v pisarno in mi je dejal, da ne bom nastavljen, če bom pri savezu in da naj pristopim k zvezi. Izjavljam, da mi je težko narediti ta korak in da ostanem v srcu vedno Vaš in da se povrnem k Vam čim bom nastavljen, sedaj pa mi oprostite.

Vas pozdravlja

Tak dopis smo dobili od enega ljubljanskih zaviračev in osebno sta to sporočila še dva zavirača, ki sta rabila iste besede. — Pozivamo direktorja, da naredi tozadevno red in prepreči vsako izrabljanje službenih položajev za partizanske svrhe posameznih organizacij. Onim organizacijam, ki se morajo posluževati tako nizkih sredstev za pridobitev članov, svetujemo, da naj čimprej likvidirajo, ker prisiljeni člani društvu pač ne bodo nič koristili.

Spremembe v komisarijatu mariborskega podpornega društva.

Dne 11. maja letos preteče že dve leti, od kar je bivši veliki župan mariborske oblasti razpustil podporno društvo železniških delavcev in uslužbencev v Mariboru ter postavil tročlanski odbor, ki naj bi upravljal imovino društva. Radi tega razpusta so železnicaarji že mnogo debatirali, vlagali predstavitve in zahteve, da se društvo čimprej spravi zopet v normalni tir, vloženi je bilo dosti denuncijacij in ovadb proti prejšnjemu odboru, katere vse so zelo žalostno končale. Teče še nekaj tiskovnih tožb, ki bodo tudi žalostno

končale za one, ki so mislili, da lahko blatijo čast svojih nasprotnikov. Društveno poslovanje sta pregledala kar dva revizorja, da bi ugotovila, ako ni bilo kaj v redu ter smo prebrali v časopisju tozadevna poročila in pričakovali, da bo upravna oblast odredila vzpostavitev društva v prejšnje stanje. Prvi komisarijat je bil sestavljen iz po enega člana vseh treh splošnih železničarskih organizacij. Po smrti s. Fischerja pa njegovo mesto ni bilo zasedeno in je šele sedaj koncem aprila ban Dravske banovine imenoval nov tričlanski odbor in sicer: g. Zavadlava kot predsednika, g. Artiča, čin. II. (oba zvezarja) in g. Koresa (član Prometne zveze) kot člana tega odbora s sledečo motivacijo:

»Kakor Vam je znano, ima začasni upravni odbor nalogo, da pod nadzorstvom predstojništva tamošnje mestne policije pobira še naprej, to je do pravomočnosti razpustitvene odločbe, članske prispevke in izplačuje po društvenih pravilih posmrtnino med tem časom umrlim članom odn. njihovim preostalom.

O tem obveščam ob enem ostala člana začasnega upravnega odbora ter vam, da se čimprej in vsi člani hkrati zglasite pri gosp. predstojniku tamošnje mestne policije, kjer dobite nadaljnja važna navodila, kako bo prevesti društvo zopet v avtonomno gospodarstvo.

Podčrtavamo, da je banska uprava smatrala za potrebno, da imenuje v ta odbor, ki naj društvo zopet prevede v avtonomno gospodarstvo, kar dva zastopnika iz vrst onih, ki so se proti društvu pritožili in izposlovali njegov razpust, ni pa imenovala niti enega zastopnika našega saveza, ki ima v svojih vrstah pretežno večino članov mariborskega društva. Ne polagamo nikake važnosti na mesta v takih komisarijatih, pričakujemo le, da se bo vsaj ob drugi obletnici razpusta društva našel primeren izhod, da se bodo končno javno razpisale volitve delegatov za občni zbor po proporcionalnem sistemu, da bo društvo prišlo v upravo onih, katerim bodo železnicaarji poverili svoje zaupanje in smo prepričani, da tedaj najbrže prvilh dveh komisarjev ne bo več v novi upravi.

SODRUG!

Ali si že poravnal članarino za april?

Internacionalni pregled.

Gospodarska kriza in železnicaarji. Glasila strokovnih železnicaarjskih organizacij v skoro vseh državah so polna pritožb o vednih redukcijah osebja, znižavanjih plač ter povečevanju brezposelnosti. Povsod se zaznamuje zmanjšanje ali zastoj v železniškem, zlasti pa tovarnem prometu. Tisoči uslužbencev, ki so bili preje zaposleni pri vožnji ali premiku, morajo iti v skladišča in

popravlja ter renovira do najfinije izdelave z večletnim jamstvom

Fran Korošec
strokovni urar

Ljubljana, Sv. Petra št. 55
Vhod Vidovdanska cesta 1.

Za sezono priporočam

Natural kis 12%

Vinal kis 9%

in kis za vlaganje

Produkta

tovarna za kis d. z o. z.

Ježica pri Ljubljani

delavnice, ker pa je tudi tukaj število delavstva preveliko, se uvaža marsikje brezplačne dopuste, odnosno pošilja delavstvo na ceste.

Še občutnejše so posledice krize v velikih železniških delavnicah. Tu se je tekom zadnjega desetletja s poenostavljenjem delovnih načinov, združenjem posameznih manjših delavnic v velike, uvedbo novih modernjših strojev, normiranjem vozovnega materiala doseglo, da se je z istim številom delavstva produkcija povečala za 50 in več procentov. Delavstvo se je pustilo v večini držav zvabiti z raznimi premijskimi in akordnimi sistemi, da je dvignilo produkcijo do viška. Istočasno pa so železniške uprave sklepale medsebojne dogovore o enotnih tipih voz in lokomotiv ter so po uvedbi enotnih tipov razdelile izdelovanje posameznih sestavnih delov na poedince, ki danes te sestavne dele izdelujejo v masah ter so železniške uprave s tem dosegle velike prihranke pri popravilih. V marsikateri državi je danes postalo aktualno vprašanje, kaj narediti z onimi železniškimi delavnicami, ki so ravno vsled vpeljave enotnih tipov postale brezpotrebne. Marsikatera železniška uprava rešuje to vprašanje popolnoma enostransko in na najbolj enostaven način: da delavnico zapre, delavstvo pa odpusti. Nadaljna posledica poenostavljenja dela in »zbranih izkušenj železniških uprav tekom zadnjih let o produkcijskih sposobnostih delavstva« je — znižavanje akordnih in premijskih postavk.

Še slabši je položaj delavstva, ki dela na progah. Pretežna večina železniških uprav skuša svoje proračune spraviti v ravnovesje, odnosno izbiti dobiček v prvi vrsti s »štedenjem pri izdatkih za progo«. Istočasno, ko se znižuje kredite za progovno službo, pa se zahteva od delavca čim večja storitev, samo da se stalež delavcev čim najbolj zniža.

V ameriških združenih državah si železnicaarji razbijajo glavo z načrti, kako rešiti problem stalne zaposlitve delovnih moči na železnicah in sami priznajo, da doslej še niso našli rešitve.

V naslednjem podamo poročilo o položaju v posameznih državah, da naši sodrugi uvidijo, da se imajo tudi močne strokovne organizacije v inozemstvu težko boriti, da ohranijo železnicaarjem vsaj dosedanje pravice, odnosno da jih ubranijo pred prevelikimi redukcijami.

Avstrija: Generalna direkcija avstrijskih zveznih železnic je sporočila, da se morajo tekom letošnjega leta personalni izdatki brezpogojno znižati ter je za to znižanje postavila sledeči program:

1. ukinitve trinajste plače;
2. ukinitve dosedanjega akordnega sistema v delavnicah;
3. znižanje kilometraže in premij strojnemu in vlakospremному osebju ter postranskih prejemkov ostalemu osebju;
4. znižanje vseh stalnih plač nastavljenecem in delavstvu;
5. sprememba predpisov o dopustu (znižanje izmere);
6. sprememba predpisov o služ-

benem času in ukinitve čezurnega dela;

7. redukcija delavstva v delavnicah.

Vodstvo avstrijske železničarske organizacije je na ta predlog odgovorilo, da bi to pomenilo nevzdržno znižanje življenskih pogojev železnicaarjev in da vsled tega o takih predlogih sploh ne more razpravljati.

Belgija: Belgijsko ministrstvo je odredilo za vse državne nameščence znižanje plač za povprečno 6 odstotkov. Čim so zaznale za ta načrt železniške družbe, so takoj stavile na dnevni red seje upravnega sveta državnih železnic točko: »Znižanje prejemkov«. Zastopniki uprave so utemeljevali potrebo znižanja z dejstvom, da je država tudi ostalim državnim nameščencem znižala plače. Vlada je znižanje utemeljevala s tem, da so padle cene življenskih potrebščin in da se morajo plače, neoziraje se na državni budžet, ravnati po dviganju ali padanju draginje. Takoj za tem pa je drug zastopnik utemeljeval potrebo znižanja prejemkov z nujno potrebo znižanja državnega budžeta. Zastopniki železnicaarjev v upravnem svetu so odločno pobili obe utemeljitvi ter zlasti dokazali z dokazi preteklih let, da se nikdar železniški upravi, ko se je dvignila draginja, ni mudilo zvišati delavskih plač ter ta politika državne uprave le jasno dokazuje, da se državna uprava striktno ravna po sklepih kapitalističnih koncernov, ki so vsem svojim članom odredili, da morajo začeti z znižavanjem zaslužkov delavstva. Tudi druga utemeljitev, da je treba znižati državni budžet, zelo šepa, ker je vlada z letošnjim budžetom razbremenila 2400 največjih davkoplačevalcev za popolnoma isti znesek, za kolikor hoče znižati prejemke državnih nameščencev ter je tako ta denar poklonila privatnim kapitalistom za povečanje njih čistega dobička. Poleg tega državne železnice niso deficitne in ne postoji gospodarska potreba po redukciji personalnih izdatkov.

Večina upravnega sveta je kljub vsem tem ugovorom sklenila tudi na železnicah s 1. aprilom 1931 znižati prejemke za 6 odstotkov.

Vabilo

na občni zbor Gospodarske poslovalnice železničarskega osebja, r. z. z o. z. v Ljubljani, ki se vrši v Delavski zbornici v Ljubljani v nedeljo 10. maja t. l. ob 10. uri dopoldne s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
 2. Odobritev letnih računskih zaključkov, absolutorij načelstvu in nadzorstvu.
 3. Volitev načelstva in nadzorstva.
 4. Določitev višine pristopnine.
 5. Sprememba zadružnih pravil.
- Občni zbor se vrši po pooblaščenih, izvoljenih v smislu § 40 zadružnih pravil, ki morajo v smislu § 44 istih pravil izvrševati svoje pravice le osebno in je zastopanje po drugem članu izključeno.

T. Mravljec l. r., t. č. predsednik.

F. Jernejič l. r., t. č. tajnik.

„JUGOSLAVIJA“

Splošna zavarovalna družba
Ravnateljstvo za Dravsko banovino v Ljubljani.

- SKALA:
1. požarna zavarovanja,
 2. življenska zavarovanja,
 3. nezgodna in jamstvena zavarovanja,
 4. zavarovanja proti škodam zaradi tatinskega vloma,
 5. transportna zavarovanja,
 6. zavarovanja proti škodam zaradi razbitja stekla.

Največji domači zavod. — Družba je odkupila od „Graške vzajemne zavarovalnice“ in od zavarovalnih družb „Feniks“ (požarni oddelček) in „Franko-Hongroise“ ves njih kupčijski obstoj v naši državi. — Najnižje tarife. — Takojšnja izplačila škod. Po naredbi ministrstva za vojsko in mornarico nadomeščajo police splošne zav. družbe „Jugoslavije“ ženitvene kavicje za častnike.

Telefon 25-71.

Pisarna: Dunajska cesta 15.